

PASTORALĂ LA PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI 2022

† NICOLAE

din mila lui Dumnezeu

*Arhiepiscopul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Statelor Unite ale Americii și
Mitropolitul Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi*

*Iubitului cler și dreptslăvitorilor creștini,
har, pace și bucurie de la Hristos Domnul, iar de la noi arhierească binecuvântare.*

*„Cerul și pământul astăzi s-au împreunat, născându-se Hristos.
Astăzi Dumnezeu pe pământ a venit și omul la ceruri s-a suit.”
(Stihiră la Litia Praznicului)*

Preacucernici Părinți, Iubiți Credincioși,

Cu bucurie sfântă aducem slavă lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să prăznuim din nou împreună *Nașterea Domnului*, sărbătoarea nădejdiei și a bucuriei, sărbătoarea pogorării lui Dumnezeu la oameni, sărbătoarea comuniunii dintre cer și pământ. Bucuria vestirii acestei taine este, în sensul cuvintelor stihirii, exprimată de Sf. Grigorie Palama: *„astăzi eu văd cerul și pământul de aceeași cinste și urcarea tuturor celor de jos către cele mai presus deopotrivă cu pogorârea celor de sus... Căci nimic din faptele lucrate de Dumnezeu din veac nu este mai de obște-folositor sau mai dumnezeiesc decât sărbătoarea Nașterii Domnului.”*¹

Motivul acestei bucurii este minunatul mod pe care Dumnezeu l-a ales ca să-l întoarcă pe om la comuniune cu Sine, să-i redea omului șansa *asemănării* cu Dumnezeu pe care Adam a pierdut-o în rai: *„binevoind acum Dumnezeu să dezlege pricina mândriei care a tras în jos zidirile Sale cele raționale, face totul asemenea Sieși. Și fiindcă după fire El Însuși este egal și de o cinste cu sine, face și zidirea, după har, egală și de aceeași cinste cu ea însăși. Și cum face aceasta? Însuși Dumnezeu Cuvântul cel din Dumnezeu, golindu-se pe Sine în chip de negrăit și pogorându-se de sus în cele mai de jos ale firii omenești și legându-o cu Sine în chip nedezlegat și smerindu-se și sărăcind ca noi, a făcut cele de jos de sus.”*² Aflăm în aceste cuvinte ale Sf. Grigorie Palama o adâncă explicare a imnului Sf. Apostol Pavel din Epistola către Filipeni: *„Dumnezeu fiind în chip, n-a socotit răpire a fi El întocmai cu Dumnezeu, Ci S-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflându-Se ca un om, S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce”* (Filipeni 2, 6-8). Dumnezeu Creatorul, Dumnezeu Atotțiitorul nu a rămas în majestatea Sa, nu a privit nepăsător la creația Sa, nu a așteptat ca aceasta să se smerească și să se întoarcă, ci a venit El Însuși golindu-se de măreție, îmbrăcându-se în smerenie, pentru ca pe omul pierdut să-l mântuie.

Sf. Grigorie spune mai de parte că prin această coborâre **Dumnezeu a „amestecat” omenitatea cu dumnezeirea și astfel a arătat tuturor că smerenia este o cale care duce către cele de sus, oferindu-se pe Sine pildă oamenilor și sfinților îngeri.** Înțelegem că pogorârea lui Dumnezeu

¹ *Omilia 58 la Nașterea Domnului*, în Sfântul Grigorie Palama, *Omilii*, volumul 3, Editura Doxologia, Iași, 2021, p. 181.

² *Ibidem*, p. 184.

pe pământ a produs o schimbare profundă a naturii umane. Sub povara mândriei, omul s-a încovoiat, omul privea spre materie și se descoperea *gol* de harul lui Dumnezeu. Dumnezeu cel smerit îl eliberează pe om, îl îndreaptă pe om din nou către cer, îl îmbracă din nou în hainele harului și îi oferă șansa veșniciei. Slujbele praznicului Crăciunului exprimă această **minune a smereniei care vindecă și înalță**, care ne aduce la asemănarea cu Dumnezeu: „*Ascultă cerule și ia aminte pământule! Să se clatine temeliiile și cele de dedesubt să fie cuprinse de cutremur! Că Dumnezeu și Ziditorul în chip trupesc S-a îmbrăcat și Cel ce cu mână tare a zidit făptura, din pântecul plămădit se vede!*”³

După cum știm, această veste minunată a coborârii lui Dumnezeu pe pământ a fost anunțată păstorilor din Betleem care au devenit la rândul lor vestitori ai minunii. Steaua i-a călăuzit pe magi la ieslea Nașterii oferindu-le șansa să-L vadă cu ochii lor pe Mântuitorul lumii, să I se închine și să-I aducă daruri profetice: aur, smirnă și tămâie. Dar vestea a trezit și îngrijorarea regelui Irod, temător pentru tronul nemeritat pe care se afla. **Lumea își primea Mântuitor, lumea se bucura de vestirea veșniciei, iar el se temea pentru măririle cele vremelnice și nefolositoare.** De la fața lui fuge Sfânta Familie în Egipt, la porunca îngerului, împlinind profeția lui Isaia: „*Iată Domnul vine pe nor ușor și ajunge în Egipt. Idolii Egiptului tremură înaintea feței Lui și inima Egiptenilor se topește în ei*” (Isaia 19, 1).

Acest „nor ușor” care îl poartă pe Domnul este Maica Domnului, neîngreunată de păcat și de blestem, ușoară prin frumusețea curăției și mulțimea binecuvântării. Odinioară mersese Dumnezeu înaintea israeliților în chip de stâlp de nor (Ieșire 13, 22), ca să-i scoată din Egipt. Acum merge Dumnezeu pe „nor ușor”, ca să scape El de sabia aceluiași popor scos din Egipt. Sf. Nicolae Velimirovici se întreabă de ce fuge Dătătorul de viață dinaintea muritorilor. Nu putea Dumnezeu să trimită un înger al morții să ia sufletul lui Irod și să prevină amenințarea vieții copilului Iisus? Răspunsul Sf. Nicolae este următorul: „*Fără îndoială, ar fi putut Atotputernicul să facă acest lucru... Dar cum s-ar fi arătat de Evanghelie **grozava strivire a firii omenesci prin păcat și cum s-ar fi arătat că trebuie acum să se amestece însuși Dumnezeu, dacă în moartea aceea s-ar fi curmat prin moarte gândul cel rău al lui Irod? Și, dacă n-ar fi fugit Dumnezeu de oameni, cum ar fi văzut cel orb duhovnicește prăpastia în care a căzut neamul omenesc când s-a înstrăinat de Dumnezeul cel adevărat care-l călăuzea?***”⁴

Iubiți credincioși,

În aceste puține cuvinte ale marelui ierarh sârb aflăm răspuns la multe dintre întrebările noastre. Mai întâi, la modul cum Dumnezeu a ales să împlinească mântuirea neamului omenesc, într-o adâncă smerenie, *până la moarte*, nu într-o descoperire plină de măreție a slavei Sale. Apoi, la întrebarea de ce îngăduie Dumnezeu cel Atotputernic aceste încercări ale vieții cu fiecare dintre noi: pentru a ne vindeca de orbirea sufletească și a ne cunoaște propria îndepărtare de Dumnezeu. Și, mai important pentru vremurile noastre, **de ce este omenirea atât de dezbinată și tulburată.** Istoria de 2000 de ani a creștinismului ne învață că lumea, de la Nașterea Mântuitorului până astăzi, este dezbinată între cei care-l recunosc ca Mântuitor și cei care-l neagă, între cei care își doresc mântuirea și cei care trăiesc după *lume și poftele ei* (cf. 1 Ioan 2, 17). La această dezbinare se adaugă **frica de boală și de criza economică** cultivată în lumea noastră.

³ Stihiră la slujba Ceasurilor Împărătești din ajunul sărbătorii.

⁴ Sf. Nicolae Velimirovici, *Predici*, Editura Ileana, București, p. 54-55.

Într-o lume a dezbinării, chiar între frați ortodocși, într-o lume a fricii, vestirea Nașterii Domnului se cuvine să fie prilej de nădejde și bucurie, **șansă de identificare a fiecăruia dintre noi cu cei care-l caută pe Hristos și doresc mântuirea**, cu cei care primesc vestirea îngerilor și a păstorilor și devin la rândul lor vestitori ai păcii și bucuriei că ni s-a născut Mântuitor.

Îl rog pe Hristos Cel născut în iesle să vă dăruiască curajul și bucuria vestirii, sănătate și spor în credință, nădejde nebiruită în Cel ce s-a pogorât pe pământ!

Vă îmbrățișez frățeste în Hristos Domnul și vă urez *Sărbători fericite și La mulți Ani!*

Al vostru frate întru rugăciune către Dumnezeu,
† **Mitropolitul NICOLAE**

Chicago, Praznicul Nașterii Domnului, 2022